

Жыве Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№49 (1066) 17 сакавіка 1995 г. Пятніца. Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. Тыраж 558399 экз. Кошт у розніцу — 150 руб.

ЛІСТ З РЭДАКЦЫІ

Ці не застаецца пустым гукам дэклараваная Канстытуцыяй свабода слова?

10 сакавіка 1995 года ў "Народнай газеце" пад рубрыкай "Письмо Президенту" надрукаваны артыкул "Я терплю и буду терпеть сколько нужно и какие угодно лишения, работать не покладая рук, без сна и отдыха, но лишь когда буду уверен в счастливом будущем своей Родины — Беларуси". Аўтар у выразнай і вострай форме адлюстраваў шэраг складаных праблем, якія, на нашу думку, хвалююць сёння значную частку беларускага грамадства.

Гэтая публікацыя выклікала нечакана рэзкую рэакцыю ў найвышэйшым эшалоне выканаўчай улады. Рэдакцыю западозрылі ў падыгрыванні "пэўным палітычным сілам", наўмысным распальванні процістаяння ў грамадстве, жаданні "ўбіць клін" паміж народам і кіраўнічымі структурамі... З'явілася нават версія, быццам бы аўтара вышэйзгаданага артыкула ўвогуле не існуе, а матэрыял проста сфабрыкаваны.

Такая рэакцыя здзівіла нас, бо лісты і артыкулы, у якіх уздымаліся падобныя балючыя праблемы, рэгулярна з'яўляліся на старонках "Народнай газеты" і дагэтуль. Адлюстроўваць усю гаму грамадскіх думак і настрояў — гэта крэда парламенцкага выдання. Свабода выказвання поглядаў і меркаванняў — якраз тое, што адрознівае дэмакратычны лад ад таталітарнага. У рэшце рэшт, адпаведныя правы і свабоды дэкларававаны новай Канстытуцыяй Беларусі, нядаўна прынятым Законам аб друку. Дарэчы, новыя ўлады нястомна падкрэсліваюць свой дэмакратызм, павагу да Канстытуцыі і заклікаюць умацоўваць законнасць.

Ёсць, урэшце, адна акалічнасць, якая і сапраўды магла выклікаць напачатку пэўныя пытанні. Гаворка ідзе пра подпіс пад тым самым артыкулам. "Наверх" пайшла інфармацыя, быццам бы аўтар — "ліпавы". Мусім растлумачыць: аўтар зусім не "ліпавы" — а проста скарыстаў гарантаванае законам права на псеўданім. Яго сапраўдныя прозвішча і адрас рэдакцыі вядомы. Тое ж, што чалавек мусіць "падстрахоўвацца", наводзіць на сумны роздум, як кепска яшчэ выглядаюць у нас справы з галоснасцю, крытыкай, плюралізмам.

Мы лічым, што справы гэтыя павінны паляпшацца пры актыўным удзеле вышэйшых улад. Тым болей што вялікая частка рэдакцыйнай пошты ўтрымлівае вострыя пытанні, адрасаваныя персанальна кіруючым асобам дзяржавы. Мы заўсёды імкнёмся даваць слова на старонках газеты і тым, супраць каго скіравана вастрыё крытыкі, рэгулярна растлумачваць палітыку дзяржаўнага кіраўніцтва па тых ці іншых хвалюючых пытаннях. Дарэчы, і на гэты раз рэдакцыя прапанавала Прэзідэнту выкласці праз газету сваю пазіцыю. Адкрыты дыялог улад з народам асабліва важны ў напружанай палітычнай сітуацыі напярэдадні выбараў. Так лічым мы, журналісты. Спадзяёмся, што так лічаць і тыя, каму народ даверыў уладныя паўнамоцтвы.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ "НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ".

РОЗДУМ

Гэта вялікае слова — закон

Анатоль ВЯРЦІНСКІ, дэпутат Вярхоўнага Савета, былы член Канстытуцыйнай камісіі

Першыя вясновыя дажджы нагляднымчынам пацвердзілі: прырода жыве па ўласцівых ёй спрадвеку законах, па законах кругавароту, змены пораў года, цыклічнага абнаўлення. І, можа, менавіта гэтая вось "законнасць", прадвызначаная натуральнасць з'яў у прыродзе абнадзейвае і духоўна падмацоўвае нас. Асабліва напрадвесні.

Кант гаварыў, што рэчаіснасць не можа загінуць натуральна, паколькі ў натуральных законах жыцця няма ніякага ўказання на яе магчымую гібель. Але яна не можа загінуць і звышнатуральна, таму што інакш прыйшлося б дапусціць нейкую больш магутную істоту, чым сама рэчаіснасць, якая раптам знішчыла б гэтую рэчаіснасць як дрэнную, накшталт сталяра, які знішчае ім жа самім няўдала зробленую табурэтку. Ні натуральна, ні звышнатуральна свет загінуць не можа. Ён, лічыць Кант, можа загінуць супрацьнатуральна, а менавіта ў такім выпадку, калі самі людзі паставяць сабе вар'яцкія ідэі і пачнуць іх усур'ёз ажыццяўляць.

Закон — слова шматзначнае. Тлумачальныя слоўнікі даюць, як правіла, цэлы рад яго значэнняў. Гэта і "абавязковае для ўсіх правіла, устаноўленае вышэйшым органам дзяржаўнай улады, якое мае найвышэйшую юрыдычную сілу"; гэта і "агульнапрынятае правіла грамадскіх паводзін, звычай"; гэта і "асноўныя палажэнні ў якой-небудзь справе, абумоўленыя яе сутнасцю"; гэта і "пастаянная, аб'ектыўна існуючая сувязь паміж з'явамі, якая вынікае з прыроды саміх рэчаў, заканамернасць"... Такая тут атрымліваецца градацыя. Але калі прыглядзецца бліжэй ды разабрацца, то прыходзіш да высновы: вельмі ўжо дае сябе адчуваць агульны корань, вельмі ўжо блізкія, роднасныя па сваёй глыбіннай сутнасці гэтыя значэнні. Хіба, скажам, закон як нарматыўна-прававы акт не можа і не павінен не ўлічваць агульнапрынятыя правілы паводзін, норавы, звычаі, традыцыі? Або ігнараваць прыроду і становішча рэчаў у грамадстве, сацыяльныя заканамернасці?

Антычныя заканадаўцы не аддзялялі, не адмяжоўвалі адно ад другога права юрыдычнае і права натуральнае. Яны лічылі, што "правасуддзе — аснова дзяржавы", што "там, дзе моцныя законы — там і народ моцны". Але ў той жа час сцвярджалі, што права — гэта "мастацтва дабра і справядлівасці", прызнавалі "права роду людскога", г.зн. натуральнае права чалавека. Наш Скарына таксама лічыў, што праватворчасць павінна грунтавацца на паняццях дабра, справядлівасці і чалавекалюбства, што юрыдычныя законы фармулююцца на аснове законаў людской маралі, і перш за ўсё на аснове прыроднага агульначалавечага прынцыпу "то чинити иным всем, что самому любо ест от иных всех, и того не чинити иным, чего сам не хощеши от иных имети" (гэта, як вядома, і залатое біблейскае правіла). А слынны выдавец Статута Вялікага княства Літоўскага 1588 года Леў Сапега быў перакананы, што закон павінен прадугледжваць "за неучастивые справы слушнае каранне", а за цнатлівыя — "пристойную заплату" і што менавіта такі закон "ест цель и конец всих прав на свете".

Законы прыроды. Законы жыцця. Законы маралі. І, нарэшце, законы юрыдычныя, законы як крыніца права, законы як умова разумнай, рацыянальнай, цывілізаванай арганізацыі грамадскага жыцця, стварэння прававой дзяржавы.

Ні натуральна, ні звышнатуральна свет загінуць не можа. Ён можа загінуць супрацьнатуральна. І, як чалавецтва пераканалася на горкім вопыце, тады, у прыватнасці, калі з'яўляюцца "месіі", якія пачынаюць дзяліць грамадства на сваіх і чужых, на групы і класы, сеюць паміж імі варожасць і адзін з гэтых класаў аб'яўляюць гегемонам, дыктатарам. Інакш кажучы, супрацьпастаўляюць сіле права права сілы, прынцыпу ўзаемнай выгады і згоды — прынцып "хто каго!". Выступаючы на VI з'ездзе Саветаў, У.Ленін ничтоже сумняшеся зазначыў: "Мы знаем, что эта Советская конституция, которая в июле (10 ліпеня 1918 г. — **А.В.**) утверждена, что она не выдумана какой-нибудь комиссией, не сочинена юристами, не списана с других конституций. В мире не бывало таких конституций, как наша. В ней записан опыт борьбы и организации пролетарских масс против эксплуататоров и внутри страны, и во всем мире". Як бачым, шматвяковы сусветны вопыт развіцця прававой думкі, канстытуцыйнага ўладкавання грамадскага жыцця адкідваўся на сметнік гісторыі як нешта непатрэбнае.

Прыкладна ў такім жа духу выкладаліся першыя радкі Канстытуцыі Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі ад 11 красавіка 1927 года, дзе ўрачыста абвяшчалася, што "гэтая Канстытуцыя... мае сваёй задачаю забяспечыць дыктатуру пралетарыяту для прыдушэння буржуазіі".

Потым так званым Асноўным Законам рэспублікі былі сталінская Канстытуцыя 1936 года, брэжнеўская 1977 года... Трагічны парадокс заключаўся ў тым, што беларусы, якія мелі самае непасрэднае дачыненне да стварэння такіх сусветна вядомых і прызнаных помнікаў права, як Статут Вялікага княства Літоўскага 1588 года, як Канстытуцыя Рэчы Паспалітай ад 3 мая 1792 года (трэцяя ў свеце дэмакратычная Канстытуцыя), мелі на сваім гістарычным рахунку такі інтэлектуальны праватворчы набытак, сапраўды сваёй канстытуцыі не мелі. І не мелі права яе пісаць, хаця лічыліся "рэспублікай" і называліся "суверэннай савецкай сацыялістычнай дзяржавай". І нават не мелі права помніць і ўспамінаць сваё мінулае, ганарыцца ім.

Так што давайце сёння, гаворачы словамі паэта, белым каменьчыкам адзначым усё ж дзень 20 ліпеня 1990 года — дзень, калі была прынята пастанова Вярхоўнага Савета рэспублікі аб тым, каб выбраць Канстытуцыйную камісію і даручыць ёй распрацаваць праект новай Канстытуцыі, апублікаваць яго для абмеркавання і ўнесці на разгляд сесіі Вярхоўнага Савета. І давайце другім, можа, большым па памеру белым каменем (у дадатак да чырвонага запісу ў календары) адзначым дзень 15 сакавіка 1994 года — дзень прыняцця сваёй, самімі напісанай Канстытуцыі, Канстытуцыі суверэннай, незалежнай, дэмакратычнай Рэспублікі Беларусь.

Знайшоў у сваім дэпутацкім блакноце наступны запіс: "15 сакавіка, аўторак, ранішняе пасяджэнне. Пачалося з абмеркавання папраўак да праекта Канстытуцыі. Чую ўсё тыя ж, знаёмыя, як кажуць, да болю "за" і "супраць", тыя ж доказы. Перацягванне каната прадаўжаецца. Калі ўсё ж Канстытуцыя будзе прынята? Сёння, заўтра ці ніколі? Пасля першага перапынку пачалося галасаванне. 236 — "за", 6 — "супраць", 8 устрымаліся. Наш новы Асноўны Закон нарэшце прыняты! Час: 12.35. У другой палавіне дня, — працяг запісу ў блакноце, — на вячэрнім пасяджэнні быў прыняты і Закон "Аб парадку ўступлення ў сілу Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь". Падчас абмеркавання, выступленняў па матывах галасавання выказваліся розныя думкі наконт таго, ці трэба дзень прыняцця Канстытуцыі абвяшчаць святочным днём. Галасаванне паказала, што трэба: 236 — "за", 4 — "супраць", 4 устрымаліся. Як тут не прыгадаць нашага класіка: "Дзень Канстытуцыі сягоння — вялікі дзень, святочны дзень!" Без іроніі. Што дрэннага ў тым, што паэт звязваў спадзяванне на лепшую долю, на лепшае жыццё для свайго народа з Канстытуцыяй, Законам?..

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Мечыслаў Грыб пацікавіўся металаапрацоўкай

Міжнародная выстава, што праходзіць гэтымі днямі ў выставачным комплексе "Мінскэкспа", стала ўжо традыцыйнай. Яна знаёміць з прамысловай вытворчасцю Беларусі, з тэхналагічным абсталяваннем, якое выкарыстоўваецца пры апрацоўцы металу.

Удзельнічаюць у выставе металаапрацоўчыя прадпрыемствы Беларусі, Расіі, Украіны, Германіі, Швейцарыі, Францыі, Літвы.

Экспазіцыя выклікала жывую зацікаўленасць сярод спецыялістаў, наведвальнікаў.

Учора госцем выставы быў Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Мечыслаў Грыб.

Марыя ЖЫЛІНСКАЯ,
фота аўтара

Да ведама дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Шаснаццатая сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь прадоўжыць сваю работу 20 сакавіка 1995 года ў 9 гадзін 30 хвілін у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у Доме ўрада.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Аб узнагароджанні мітрапаліта Філарэта (Вахрамеева К.В.) медалём Францыска Скарыны

За шматгадовую плённую дзейнасць па адраджэнню, захаванню, развіццю духоўнай і культурнай спадчыны беларускага народа ўзнагародзіць мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта (Вахрамеева Кірыла Варфаламеевіча) медалём Францыска Скарыны.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А.ЛУКАШЭНКА.

№104 14 сакавіка 1995 г. г.Мінск.

П.Краўчанку не вылучылі ад ПНЗ

Прэс-цэнтр БСДГ заяўляе, што паведамленне ў сродках масавай інфармацыі аб вылучэнні Пятра Краўчанкі, сябра Цэнтральнай рады БСДГ, кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета ад Партыі народнай згоды не адпавядае рэчаіснасці.

Были вооружены и опасны...

Сотрудниками Оршанского горотдела милиции задержаны опаснейшие преступники, которые приехали в город из столицы Беларуси.

На троих из группы был объявлен республиканский розыск, что и помогло сотрудникам ГОВД быстро установить личности арестованных, виновных в убийствах и грабежах. За короткий срок оршанских "гастролей" бандиты с помощью нового, четвертого члена шайки из местных успели убить водителя "Жигулей", совершить разбойное нападение на женщину и тяжело ранить кинжалом молодого человека. Подробности о случившемся — в одном из ближайших номеров "Народной газеты".

Сергей СЕРГЕЕВ.

"Травят" третью власть

Не думали не гадали работники Верховного суда республики, что сидят они, в прямом и переносном смысле, на мини-"реакторе". По крайней мере, подтвердить данное утверждение дают основание контрольные замеры вредных химических веществ в "воздушной среде". Они показали, что количество оксида азота в кабинетах превышает допустимую концентрацию от 1,8 до 9,1 раза, а формальдегида — от 1,3 до 10,3 раза.

Откуда же в здании Верховного суда эти "отравляющие" вещества?

Предполагается, что отрава идет из цокольного помещения здания, где размещена химическая лаборатория Института экспертизы Министерства юстиции. Оснащена она допотопным оборудованием, совершенно не приспособлена для вентилирования вытяжка.

И когда в лаборатории проводятся опыты, вся "химия" просачивается в рабочие кабинеты главных судей страны. А в заключении начальника Госэкспертизы появляется запись: "Условия труда классифицируются как вредные и тяжелые II степени, общая суммарная оценка составила 6 баллов".

Эти выводы всполошили профком Верховного суда. Масла в огонь добавило и то обстоятельство, что за последние годы в расцвете сил ушли из жизни 4 судьи. Многие связывают этот факт с деятельностью лаборатории.

А что же в данной ситуации говорят санитарные службы? Пока, увы, ничего, кроме замеров воздуха в последние 8 лет и констатации фактов, что формальдегида и оксида азота в кабинетах бывает в 2—3 раза выше нормы...

Адам ОСТАША.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні Палажэння аб юбілейным медалі "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941 — 1945 гг.", апісання медаля і ўзору пасведчання да яго

У сувязі з устанаўленнем Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь юбілейнага медаля "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941 — 1945 гг." **пастанаўляю:**

Зацвердзіць:

прыкладзенае Палажэнне аб юбілейным медалі "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941 — 1945 гг."; апісанне юбілейнага медаля "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941 — 1945 гг." і ўзор пасведчання да яго.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А.ЛУКАШЭНКА.

№102 14 сакавіка 1995 г.
г.Мінск.

Палажэнне аб юбілейным медалі "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг."

1. Юбілейным медалём "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." узнагароджваюцца:

ваеннаслужачыя і асобы вольнанаёмнага складу, якія прымалі ў радах Узброеных Сіл СССР удзел у баявых дзеяннях на франтах Вялікай Айчыннай вайны, партызаны Вялікай Айчыннай вайны, удзельнікі падполля, ваеннаслужачыя і асобы вольнанаёмнага складу, якія служылі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны ва Узброеных Сілах СССР, асобы, узнагароджаныя медалямі "За перамогу над Германіяй у Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." або "За перамогу над Японіяй", а таксама асобы, якія маюць пасведчанне да медаля "За перамогу над Германіяй у Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." або пасведчанне ўдзельніка вайны;

працаўнікі тылу, узнагароджаныя за самаадданую працу ў гады Вялікай Айчыннай вайны ордэнамі СССР, медалямі "За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.", "За працоўную доблесць", "За працоўную адзнаку", "За абарону Ленінграда", "За абарону Масквы", "За абарону Адэсы", "За абарону Севастопаля", "За абарону Сталінграда", "За абарону Кіева", "За абарону Каўказа", "За абарону Савецкага Запаляр'я", а таксама асобы, якія маюць знак "Жыхару блакаднага Ленінграда" або пасведчанне да медаля "За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.";

былыя вязні канцлагераў, турмаў, гета і іншых месцаў прымусовага ўтрымання, створаных фашыстамі і іх саюзнікамі ў перыяд другой сусветнай вайны.

2. Уручэнне юбілейнага медаля "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." праводзіцца ад імя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь:

асобам, звольненым з Узброеных Сіл былога СССР і Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, — ваеннымі камісарыятамі па месцы жыхарства;

асобам, якія выбылі з органаў унутраных спраў, дзяржаўнай бяспекі і іх вайсковых фарміраванняў былога СССР і Рэспублікі Беларусь, — ваеннымі камісарыятамі па месцы жыхарства або адпаведнымі міністэрствамі і іншымі цэнтральнымі органамі кіравання;

працаўнікам тылу, былым партызанам і ўдзельнікам падполля, іншым катэгорыям грамадзян — мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

3. Юбілейны медаль "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." носіцца на левым баку грудзей і размяшчаецца пасля юбілейнага медаля "Сорак гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.".

Апісанне юбілейнага медаля "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг."

Юбілейны медаль "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг." вырабляецца з тампаку і мае форму правільнага круга дыяметрам 32 мм. На пярэднім баку медаля размешчаны выявы Крамлёўскай сцяны са Спаскай вежай, храма Васілія Блажэннага і святочнага салюту. У ніжняй частцы медаля маюцца выява ордэна Айчыннай вайны і лічбы "1941—1945", па акружнасці — лаўровыя галінкі.

На адваротным баку медаля ў цэнтры размешчаны надпіс "50 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг.", унізе па акружнасці — лаўровы паўвянок.

Краі медаля абрамлены борцікам. Усе надпісы і выявы на медалі выпуклыя.

Медаль пры дапамозе вушка і кальца злучаецца з пяцівугольнай калодачкай, абцягнутай чырвонай шаўковай муаравай стужкай шырынёй 24 мм. З левага краю стужкі маюцца тры чорныя і дзве аранжавыя падоўжаныя палоскі шырынёй 2 мм.

Крайнія чорныя палоскі абрамлены аранжавымі палоскамі шырынёй 1 мм.

ГРАМАДЗЯНЕ, ПАСЛУХАЙЦЕ МЯНЕ

Хочуць задушыць прамысловасць, але не чапаць ценявую эканоміку

Уладзімір НОВІК, старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па прамысловасці і паслугах насельніцтву

3 сакавіка гэтага года Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прыняў папраўкі да Закона "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання" ад 29.12.94 года. Пасля гэтага ў сродках масавай інфармацыі з'явіліся заявы Прэм'ер-міністра М.Чыгіра аб тым, што ўрад не збіраецца выконваць рашэнні парламента, а Прэзідэнт не падпіша прынятых Вярхоўным Саветам законаў і яны не будуць дзейнічаць.

Што ж, нішто ўжо не здзіўляе нашых падаткаплацельшчыкаў. Урад, здаецца, узяў за мэту задушыць беларускую прамысловасць з дапамогай падатковага прэса. Хаця Праграма неадкладных мер па выхаду эканомікі Рэспублікі Беларусь з крызісу, прапанаваная Прэзідэнтам і зацверджаная Вярхоўным Саветам, прадугледжвала зніжэнне падатковай нагрузкі ў сярэднім з 30 да 22 працэнтаў ад валавога ўнутранага прадукту, стварэнне спрыяльнага падатковага рэжыму для экспартна-імпартных аперацый. Пры гэтым адзначалася, што асобая ўвага будзе ўдзелена скарачэнню або дыферэнцыяцыі ставкі падатку на дабаўленую вартасць. Заявы прэм'ер-міністра супярэчаць прэзідэнцкай праграме, а намер Вярхоўнага Савета рэалізаваць палажэнні антыкрызіснай праграмы ў законах прэм'ер-міністр разглядае як спробу фінансавання дэпутатамі перадвыбарнай кампаніі. Мне здаецца, што, мякка кажучы, наш прэм'ер, карыстаючыся манаполіяй на прэс-канферэнцыі і сродкі масавай інфармацыі, лішні раз намагаецца дыскрэдытаваць заканадаўчы орган улады, калі апошні намагаецца паправіць свае памылкі. У сувязі з гэтым хочацца толькі спадзявацца, што новы Вярхоўны Савет зможа змяніць у лепшы бок падатковую і бюджэтную палітыку, заставіць выканаўчую ўладу рэалізоўваць яе і несці адказваць за яе парушэнне.

Калі ў цэлым прааналізаваць эканамічную сітуацыю ў Беларусі (узяць хаця б падатковую, экспартна-імпартную і мытную палітыку), то складаецца ўражанне, што наш урад стварыў ідэальныя ўмовы для функцыяніравання ценявой эканомікі і карупцыі, наадварот, невыносныя ўмовы для функцыяніравання легальнай эканомікі, гэта значыць той эканомікі, якая кантралюецца дзяржаўнымі падатковымі, мытнымі або іншымі кантрольнымі органамі. Тое, што ўрад часта ігнаруе законы, якія ўжо ўступілі ў дзеянне, гэта ўжо не навіна. Навіной з'яўляецца тое, што ўрад заяўляе наперад аб невыкананні ім законаў. Гэта ўжо антыканстытуцыйныя дзеянні.

Так, напрыклад, згодна з законам "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання" ад 29.12.94 года, усе юрыдычныя і фізічныя асобы, якія займаюцца рэалізацыяй прадукцыі (работ, паслуг) за наяўны разлік праз стацыянарныя гандлёвыя (абслуговыя) пункты, абавязаны з 1 студзеня 1995 года ажыццяўляць прыём грашовых сродкаў з выкарыстаннем касавых падсумоўваючых апаратаў або спецыяльных камп'ютэрных сістэм, зарэгістраваных у дзяржаўнай падатковай інспекцыі. Для чаго гэта зроблена? Каб узяць пад жорсткі кантроль дзяржавы таварны і грашовы абарот у першую чаргу ў камерцыйным гандлі, дзе круцяцца велізарныя грошы, квітнее так званая ценявая эканоміка, непадкантрольная дзяржаве. Аднак выканаўчая ўлада ігнаруе гэту норму закона, праваахоўныя органы бяздзейнічаюць, што спрыяе росквіту ценявой эканомікі і падрыву дзяржавы.

У грамадстве расце незадаволенасць і сацыяльная напружанасць у сувязі з бяздзейнасцю органаў выканаўчай улады адносна парушэння Закона Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў", які прызначаны для навядзення парадку ў сферы гандлю і аказання паслуг насельніцтву. Асаблівыя нараканні выклікае рознічны гандаль на вуліцах у дрэнна прыстасаваных для гэтага кіёсках і латках (так званых "камках"), дзе часта прадаецца няякасны або кантрабандны тавар, адсутнічае кантроль за грашовым і таварным абарачэннем.

Камісія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па прамысловасці і паслугах насельніцтву яшчэ ў студзені рэкамендавала да 1 сакавіка 1995 года Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з артыкулам 8 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" і часткай 1 раздзела А Закона Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання" ад 29.12.94 года распрацаваць і зацвердзіць Дзяржаўны рэестр касавых суміруючых апаратаў і камп'ютэрных сістэм, а таксама адпаведныя патрабаванні да праграмнага забеспячэння такіх камп'ютэрных сістэм, якія дазваляецца ўжываць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пры рэалізацыі прадукцыі (работ, паслуг) за наяўны разлік. Гэта норма закона таксама не рэалізавана. А навядзенне парадку ў камерцыйным гандлі магло б значна папоўніць дзяржаўную казну і зменшыць справядлівыя нараканні насельніцтва. Тады б, магчыма, не трэба было выціскаць апошнія сокі з прамысловасці, каб хоць неяк папоўніць бюджэт.

Галоўныя папраўкі да законаў, прынятыя Вярхоўным Саветам 3 сакавіка гэтага года, датычаць адмены падатку на дабаўленую вартасць на прадукцыю (работы, паслугі), якая рэалізуецца за межы Беларусі, а таксама змяншэння падатку на нерухомасць з 3 да 1 працэнта. Гэтыя падаткі, як вядома, адсутнічалі ў 1994 годзе і былі прыняты Вярхоўным Саветам напрыканцы мінулага года па прапанове Прэзідэнта, хаця ў антыкрызіснай прэзідэнцкай праграме прадугледжвалася адваротнае.

Падатак на дабаўленую вартасць у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1995 год" складае 3 трыльёны рублёў або 23 працэнты ад усёй даходнай часткі бюджэту. Паводле ацэнак урада, адмена падатку на дабаўленую вартасць на тавары, якія пастаўляюцца за межы Беларусі, выкліча недапаступленне ў бюджэт 1,3 трыльёна рублёў. Але Закон "Аб бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1995 год" даручаў Кабінету Міністраў да 15 лютага разгледзець прапановы аб увядзенні транзітных падаткаў і збораў з юрыдычных і фізічных асоб, павышэнні платы за зямлю і прыродныя рэсурсы. Урад зноў жа праігнараваў і гэта палажэнне закона. У суседняй Польшчы транзітныя падаткі і зборы складаюць 5,5 мільярда долараў ЗША ў год і займаюць чацвёртае месца па значэнню бюджэтных паступленняў.

Ва ўрадавых структурах зроблены адпаведныя разлікі, і кампенсаваць адмену падатку на дабаўленую вартасць для экспартуемых тавараў можна якраз за кошт увядзення транзітных падаткаў і збораў. У дадатак можна сказаць, што павышэнне падатку на бензін і дызельнае паліва дапамагло палепшыць сітуацыю на гарадскім і чыгуначным транспарце, знайсці датацыі для сельскай гаспадаркі. Ёсць яшчэ і іншыя крыніцы папаўнення бюджэту. Вось чаму 3 сакавіка група дэпутатаў звярнулася да Прэзідэнта з просьбай даць даручэнне Кабінету Міністраў да 20 сакавіка прадставіць у Вярхоўны Савет новую канцэпцыю падатковай палітыкі, накіраваную на стварэнне ўмоў для эфектыўнай працы і абарону эканамічных інтарэсаў Беларусі. Вярхоўны Савет пакуль што нічога ад урада не атрымаў.

Дарэчы, новы 5-працэнтны падатак ад тавараабароту, які быў уведзены па прапанове Прэзідэнта з мэтай навядзення парадку ў камерцыйным гандлі, у параўнанні са старымі 30 працэнтамі падатку ад прыбытку значна павялічыў сумы адлічэнняў з гаспадарчых суб'ектаў, але парадку ў камерцыі так і не навёў. Хто не верыць, хай сходзіць на мінскі стадыён "Дынама", там нічога не змянілася. Да таго ж у даходнай частцы бюджэту адсутнічае артыкул аб 5-працэнтным падатку з тавараабароту, не зафіксавана сума паступленняў ад яго, таму пракантраляваць яго практычна немагчыма, што спрыяе злоўжыванням і незаконнаму пераразмеркаванню бюджэтных сродкаў.

Народная газета

СТАЛО ИЗВЕСТНО

Новый онкологический препарат

В реестр лекарственных средств в России внесен вегидрин — новый противоопухолевый препарат, разработанный в петербургских институтах онкологии и проблем ксенобиотиков.

Препарат помогает нормально жить больным с различными формами рака, которым по разным причинам противопоказана хирургическая операция и не эффективны другие методы лечения. Через 3—4 месяца он должен появиться в клиниках и аптеках Петербурга.

Трамваи умирают в строю

Около 97 процентов общественного транспорта в Витебске подлежит списанию.

Только благодаря усилиям ремонтных бригад большинство единиц изношенного подвижного состава все еще находится в эксплуатации.

Ольга ИНДИНА, РИД.

А калі б ён вёз патроны?

На тры з паловай гадзіны затрымалі 9 сакавіка рух паміж Полацкам і Віцебскам машыніст "Полацк" Лонскі.

Неяк абмінуўшы службу медыцынскага кантролю, 45-гадовы механік цеплавоза выйшаў на працу п'яны і накіраваў грузавы састаў. З перавышэннем хуткасці састаў памчаўся да станцыі Фаміно, дзе Лонскі не заўважыў забароннага сігналу семафора. У момант праходжання стрэлкі поезд выйшаў з рэек. Сем вагонаў перакуліліся, заходзячы шлях. Не праз машыніст не пацярпеў.

Сяргей СЯРГЕЕЎ.

"Падарунак" суседзяў?

Над Пінічынай навісла небяспека. Як стала вядома, на тэрыторыі Зарачнянскага раёна Ровенскай вобласці распачата будаўніцтва могільніка радыеактыўных адходаў. Ён размяшчаецца прыкладна за 250 метраў ад граніцы з Беларуссю.

Сюды будуць звозіцца радыеактыўныя матэрыялы агульнай колькасцю каля 1700 кубічных метраў з украінскіх Іванчыцы, Камары і Прыкладніку. Няма гарантыі, што геаграфія "школьных паставак" не пашырыцца.

Палешчукоў гэта вельмі непакоіць, паколькі могільнік знаходзіцца вельмі блізка (каля 3 км) ад вёскі Ладарак, узровень радыяцыі у якой пасля катастрофы на ЧАЭС складае 2,8 кюры на квадратны кіламетр. Побач знаходзіцца возера Пар з аналагічнай забруджанасцю.

Але, як падкрэсліў начальнік штаба грамадзянскай абароны раёна А.Палейчук, небяспека для Палесся гэтым не абмяжоўваецца. На тэрыторыі Зарачнянскага і Пінскага раёнаў працякаюць рэкі Стубла і Стыр, воды якіх панясуць радыеактыўны бруд у Прыпяць, што будзе сур'ёзна пагражаць вёскам Востраў, Вешня, Ласіцк, Лапацін, Вуйвічы, і таксама нашаму гораду. У дадатак радыеактыўны пыл будзе разносіцца ветрам, што яшчэ больш ускладніць жыццё людзей у гэтым рэгіёне.

Мы патрабуем ад органаў улады рэспублікі неадкладна заняцца ўзнікшай праблемай і не дапусціць размяшчэння небяспечнага аб'екта на сумежнай тэрыторыі.

П.ЦІШУК, В.ЯРАШУК,
дэпутаты Пінскага гарсавета.

Его родина — сцена

Белорусский режиссер Николай Пинигин добился успеха в Москве, но возвращается в Минск

Елена МОЛОЧКО,
Мария ЖИЛИНСКАЯ (фото)

Из досье "Народной газеты"

Алексей ДУДАРЕВ, драматург, лауреат Государственной премии Республики Беларусь:

"Николай Пинигин — талантливый человек. Это бесспорно для всех и не подлежит обсуждению. Тем более удручает, что такая личность не востребована искусством Беларуси. Странно, что при нашем голоде на режиссуру Пинигин ездит ставить спектакли за пределы республики, а дома вроде ему и работы нет... Думаю, что здесь срабатывает синдром главных режиссеров, которые привыкли, что их авторитет и талант непоколебимы, и когда появляется молодой яркий режиссер, его, может быть, подсознательно оттирают в тень... Я сожалею, что Николай Пинигин не поставил ни одной моей пьесы..."

Изабелла ГОТОВЧИЦ, театровед:

"Режиссер с уникальным чутьем к пьесе, из которой он умеет высвободить жизнь даже там, где ее трудно было предположить. Так было с архаичной "Ідыліяй" Дунина-Марцинкевича, так было с "Тутэйшымі" Янки Купалы, которые никому до Пинигина не удавались.'

Елена ПОПОВА, драматург:

"Когда я узнала, что Пинигин остается работать в Москве, я впала в уныние. Я представила нашу театральную жизнь без него — за редким исключением, это такое унылое зрелище... Ощущение пустыни действовало удручающе. И не только потому, что теперь некому будет ставить мои пьесы, но и оттого, что я не увижу в родном Минске театра вообще".

— ... И снова лучших забирает от нас Москва. Или это слухи? И ты все-таки возвратишься на родину?

— "Моя родина — сцена". Так говорил Рудольф Нуриев. Пойми, я стою чего-то только до тех пор, пока работаю.

— В Минске нет работы?

— В Минске пока нет для меня пьесы. Сегодня спектакль — это колоссальные средства. Но госзаказ можно получить только на национальную драматургию, в которой, к сожалению, для режиссера Пинигина сейчас пьесы нет.

Мы сидим в Голубой гостиной Московского Дома актера. Когда-то это был зал заседаний коллегии Министерства культуры всего СССР, где за овальным столом намечались "основополагающие направления развития..." А теперь вот можно запросто попросить ключик у вахтера и устроиться для беседы с любимым режиссером.

Спектакль "Загнанная лошадь" по пьесе Франсуазы Саган, которую поставил в Театре Российской Армии Николай Пинигин, идет пока (тьфу-тьфу) с неизменным аншлагом. "Народная газета" и телевизионный Арт-клуб специально приехали на премьеру: наших режиссеров не часто приглашают работать в Москву. Для нас, белорусских журналистов, — это событие. Для театра Армии, по общему мнению московских критиков, — тоже. А для самого режиссера Пинигина?..

Но, кажется, он не очень-то рад свалившемуся на него "десанту" из Минска. Ворчит, что реклама ему не нужна. Отстраненно прищуривается, откровенно придирается к телевизионщикам. Что это: охлаждение после перегрева? Депрессия после эйфории и успеха?

— Успех? — голос Пинигина удивлен. — Я бы не сказал. То есть совсем, по-моему, не успех. Его и быть не могло. Театр Советской Армии, как он назывался ранее, — точная модель нашего общества. Сейчас он, как и бывшее советское общество, представляет собой жалкое зрелище. Огромная актерская труппа — заметила, в этом театре все по-имперски грандиозно: самая большая в Европе сцена, внушительные лестничные пролеты, гардероб, — так вот, огромная актерская труппа полгода живет без главного режиссера, без руководителя...

Нашим читателям, думаю, стоит напомнить о скандале вокруг этого театра, который разгорелся осенью прошлого года. Коммерческие структуры настойчиво просили сдать в аренду большую сцену театра, чтобы три дня в неделю устраивать там развлекательное шоу и ресторан. Главный режиссер театра народный артист России Л.Хейфец не согласился с этим "выгодным" предложением. Вскоре он был жестоко избит и попал на долгое время в реанимацию. Связано ли нападение на режиссера с арендой большой сцены — вопрос. Но факт, что после выздоровления Хейфец в театр Армии не вернулся.

И вот приехал режиссер из Минска, чтобы поставить "Загнанную лошадь" — пьесу о внезапно вспыхнувшей любви пожилого английского аристократа к юной француженке.

— Мне кажется, группа приняла меня искренно. Я почти семь месяцев ставил этот спектакль. Долго? Видишь ли, надо было сначала создать пространство любви, раскрыться и довериться друг другу, а потом уже ткать материю спектакля.

— Я тебя хорошо помню, когда мы учились в минской школе N 49...

— И даже отдыхали в одном пионерлагере "Зубренок"...

— Ты, белокурый худющий мальчишка, как представлял тогда свою будущую жизнь?

— До восьмого класа я лазил по помойкам и о будущем вообще не задумывался. Нас у матери было трое. Она с утра до вечера на работе — на телевидении. Я предоставлен сам себе... В старших классах стал присматриваться к ее профессии. После школы поступил в театрально-художественный институт и думал, что буду телевизионным режиссером. С третьего курса стал уже сотрудничать с ТВ, делал постановочные работы, снял где-то 20 передач — жизнь заставляла работать!

— Твои лучшие спектакли несут такой заряд влюбленности, надежды... А ведь мы воспитывались в самую безбрежную брежневщину — лицемерия, цинизма и тупости было выше головы, верно? Ты же сам говорил, что сбежал с телевидения, потому что "абрыдлі" передачи типа "Писатель и пятилетка". Как бы ты вообще охарактеризовал наше поколение?

— Лично я — постшестидесятник. Я заслушивался авторской песней, я воспитывался на Юрии Визборе, на Сергее Никитине. Палатка, костер, гитара и глоток свежего свободного слова... Вот какие у меня были ценности. Да и теперь я могу нищенски существовать на коечке в театре... Для меня это не главное. "Дух дышит, где хочет".

— В чем для тебя, режиссера, художника, состоит смысл национального возрождения?

— В высоком профессионализме. Все эти разговоры о тотальной белорусизации — тотальная глупость. Вы сделайте белорусский театр, чтобы на вас обратил внимание мир, чтобы люди ездили отовсюду посмотреть... Сделайте ТВ, литературу, журналистику... Все дело в уровне, в мастерстве. Будь "профи", будь талантлив — и мир будет аплодировать и восхищаться белорусской литературой, белорусской журналистикой.

Мы с успехом возили "Тутэйшых" купаловского театра по СНГ, в Литву, во Францию, Польшу — язык нигде не был нам преградой. Дело вообще по большому счету не в языке, проблема в бездарности или таланте.

— Скажи, отсюда, из Москвы, мы очень провинциальны?

— К несчастью, да. Что ты хочешь, столетиями из Беларуси отсасывались мозги, по крайней мере, в четырех направлениях — Москва, Питер, Варшава, Вильно. Теперь надо собирать людей — это мучительный процесс и долгий.

— Ну, а ты сам? Возвращаешься или остаешься? Я слышала, что тебе предлагают место главного режиссера театра Армии.

— Да, предлагали. Заманчиво: трехкомнатная квартира в центре, черная "Волга" с шофером... Но я посидел, подумал, и внутренний голос мне сказал: "Нет". А я доверяю своему внутреннему голосу. Чтобы работать здесь, в Москве, надо уметь прогибаться. Наши люди добрее, мягче. Словом, это уже решено: я возвращаюсь в Минск делать свой театр.

— Свой театр? Из кого?

— Сегодня все решают деньги. У кого они есть — у того есть театр. За хороший гонорар я могу пригласить хоть Джигарханяна. И он приедет ко мне, неизвестному режиссеру, в Минск. "Звездная" бродвейская система — ничего нового я не придумал.

— Но мы — славяне. У нас всегда будет все иначе.

— Добавь, что мы к тому же были, есть и будем большевистской страной, в которой звание имеет значение больше, чем талант.

— Ты реагируешь на политику, на власть?

— Практически нет. Давления власти я никогда не испытывал.

— А к кому твоя душа сохранила уважение за последние годы невероятных политических пертурбаций?

— Мне нравится Шушкевич. Все-таки власть должна быть красивой, интеллигентной.

— Ты консерватор...

— Да.

— Тебе знакома человеческая неблагодарность?

— Еще бы... Но если это касается профессии, я не обижаюсь. У режиссера не должно быть гордыни, высокомерия. Помнишь вчерашнего актера, который исполнял роль Бертрама? Выпил из меня кровь по капельке... На репетициях я стоял перед ним на коленях, а он говорил: "Нет, я не хочу этого делать!"

— Да, на москвичах клыки поочточить можно быстро...

— Сын-подросток, который особенно-то и не интересуется моей профессией, однажды пожалел меня. Я работал пару месяцев в севастопольском театре, он жил рядом и видел, как на папу кричит директор, как капризничают актеры, ругается администратор... И одновременно я не одинок с ними. Я живу глаза в глаза, лицо к лицу, душа к душе...

Москва—Минск.

"Броневик" не роскошь, а средство передвижения. Денег

Новые "Мерседесы"-броневики с надписью "Беларусбанк", предназначенные для перевозки денег и ценностей, появились недавно на улицах Минска. Приобрести дорогостоящую дополнительную технику банкиров заставила сама жизнь — к услугам инкассаторов из "Беларусбанка", благодаря приемлемым расценкам, надежности и оперативности, обращается все больше организаций республики. За двенадцать месяцев 1994 года объем проинкассированной специалистами банка торговой выручки увеличился в 150 раз.

Была выбрана стратегическая линия — высокое качество обслуживания, проведения инкассации в любое удобное для клиента время. Все сопутствующие аксессуары, без которых, однако, не обойтись, — сумки, пломбы, шпагат, препроводительные ведомости — "Беларусбанк" предлагает бесплатно.

Впрочем, главный козырь службы — это "вечерняя касса пересчета", организованная в банке так, что позволяет проинкассированную вечером выручку на утро следующего дня зачислять на счета клиентов. Названную услугу, дающую клиенту возможность оперативно распоряжаться собственными средствами, стоит объявлять с пометками "Впервые в республике" и "Только у нас!".

— Еще год назад служба инкассации выполняла небольшой объем стандартных банковских услуг, — говорит начальник управления кассового обслуживания и инкассации "Беларусбанка" Сергей Кураш. — Сегодня инкассируем сотни хозяйствующих субъектов, обслуживаем 200 обменных пунктов, многим клиентам доставляем зарплату. Организована прямая инкассация СКВ в иностранные банки (позволившая, кстати, сократить расходы клиентов из-за последовавшего снижения тарифов и сэкономить банку лишь за квартал около 100 тысяч долларов США). Банк приглашает другие коммерческие банки к открытию корсчетов для инкассации валютных средств за рубеж через "Беларусбанк".

Оказываются следующие услуги: обеспечение сохранности, сопровождение и доставка драгоценностей, картин, оружия, документации, электронного оборудования любому заказчику, охрана физических лиц на территории Республики Беларусь.

"Броневики" имеют несколько степеней защиты, все сотрудники вооружены автоматическим оружием. И потому инкассаторским "броневикам" "Беларусбанка" наверняка и впредь "не устоять" на месте — ждут их новые маршруты.

Александр СЕРГИЕНЯ.

Гэта вялікае слова — закон

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Канстытуцыя, як вядома, прымалася цяжка, нараджалася, што называецца, у пакутах — ідэалагічных, палітычных, юрыдычных, маральных. Былі падставы для выказванняў аб канстытуцыйным крызісе, нават аб канстытуцыйным тупіку. Каб даць пэўнае ўяўленне аб той атмасферы, якая суправаджала працу Канстытуцыйнай камісіі і абмеркаванне праекта на пленарных пасяджэннях сесіі, дазволю сабе прывесці тут у скарочаным выглядзе адно са сваіх выступленняў, якое не публікавалася. "На мінулым тыдні нам было аб'яўлена, што пагаджальная камісія па спрэчных канстытуцыйных пытаннях прыйшла да пэўных рашэнняў і што, такім чынам, ёсць падстава спадзявацца: дапрацоўка Асноўнага Закона будзе прадоўжана і, магчыма, завершана. Спадзяванне ёсць, упэўненасці няма. Бо, як паказвае вопыт, некаторым з нас не хапае палітычнай, а дакладней — патрыятычнай волі, грамадзянскасці — для таго, каб даць новай Беларусі новую Канстытуцыю, не хапае ўсведамлення, што вырашэнне надзённых эканамічных і сацыяльных праблем і выхад краіны з крызісу звязаны са станам канстытуцыйнага заканадаўства, а гэта значыць — са станам правапарадку, законнасці ў цэлым. У атмасферы прававога нігілізму, агульнай непавагі да закона наіўна чакаць змен да лепшага, стабілізацыі абстаноўкі і палітычнага курсу нашай маладой суверэннай дзяржавы. Але неабходнай умовай для таго, каб вярнуць закону адпаведны аўтарытэт, з'яўляецца несумненна прыняцце Канстытуцыі і забеспячэнне яе непарушнасці.

Тры гады працуе Канстытуцыйная камісія, тры варыянты праекта Канстытуцыі абнародаваны шырока ў сродках масавай інфармацыі (гэта ўжо раўнацэнна аднаму рэферэндуму). Намі ўзгоднены і дзейнічае парадак прыняцця Асноўнага Закона (што таксама мае важнае, калі не рашаючае значэнне). І нам застаецца выканаць сацыяльны заказ часу і нашай дзяржавы і годна прыняць новую Канстытуцыю для новай Беларусі".

Сацыяльны заказ часу і дзяржавы быў выкананы. Не заўсёды і не ва ўсім лепшым чынам (узяць, да прыкладу, малапрывабную гісторыю з галасаваннем па асобных палажэннях і нават раздзелах праекта Канстытуцыі шляхам падачы так званых імянных бюлетэняў), але выкананы. Год таму. Факт у наяўнасці. І яго значнасць асабліва ўсведамляеш, калі параўноўваеш нашу сітуацыю са станам канстытуцыйнай рэформы ў суседніх краінах — на Украіне, у Польшчы і Латвіі. Украінская Вярхоўная Рада так і не змагла прыняць пакуль што новую Канстытуцыю. Прадаўжаецца, па сутнасці, канстытуцыйны крызіс у нашых польскіх суседзяў. Яны мусяць карыстацца часова так званай "малой Канстытуцыяй", г.зн. некалькімі законапалажэннямі. Адмовіўся ад спробы распрацаваць і прыняць новую Канстытуцыю латвійскі парламент і прыняў рашэнне вярнуць да жыцця старую, 1922 года, Канстытуцыю, да якой прыходзіцца прымаць папраўкі.

Гэта, так сказаць, для даведкі.

Наша новая Канстытуцыя прайшла ўжо пэўнае выпрабаванне часам. Можна ўжо рабіць першыя, папярэднія высновы. Відавочна, што не ўсё ў дакуменце добра, дасканала, да канца прадумана. І па той прычыне, што ён усё ж прадукт свайго пераходнага часу, і па іншых прычынах, як суб'ектыўнага, так і аб'ектыўнага характару. Прызнаюся, што і я асабіста, як дэпутат і колішні член Канстытуцыйнай камісіі і як грамадзянін, не ўсім задаволены ў нашым сённяшнім Асноўным Законе. Незадаволены, напрыклад, тым, што захавалася старая назва вышэйшага заканадаўчага органа: "Вярхоўны Савет". Я прапаноўваў іншую, больш беларускую і адначасова прынятую ў сусветнай практыцы: "нацыянальны сход" (варыянты: "народны сход", "дзяржаўны сход"). Не былі прыняты некаторыя мае заўвагі і прапановы, выказаныя як у вуснай, так і ў пісьмовай форме, па артыкулах, дзе размова ідзе аб неабходнасці публікацыі ўсіх нарматыўных актаў, аб смяротнай кары, аб сродках масавай інфармацыі, аб карыстанні перавагамі і прывілеямі і інш. Гэтыя артыкулы, як мне здаецца, маглі быць сфармуляваны больш дакладна ў юрыдычным плане ці, у іншых выпадках, у плане лагічна-сэнсавым.

Натуральна, патрабаваў увагі і такі элемент канстытуцыйнага "дызайну", як мова, стыль, літаратурная форма дакумента. Тут не маглі не адбівацца адмоўна такія чыннікі, як спешка, тасоўка шматлікіх варыянтаў і рэдакцый, наша хвалёнае двухмоўе (выдаткі перакладу з адной мовы на другую). На заключным этапе, на этапе рэдакцыйнай дапрацоўкі тэксту, на гэты бок справы была звернута ўвага. Запрашаліся вопытныя, аўтарытэтныя спецыялісты. Кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання Беларускага дзяржаўнага універсітэта М.П.Карповіч прафесійна прайшлася па ўсім тэксце Канстытуцыі і зрабіла шмат слушных заўваг і прапаноў. Частка іх была прынята, другую частку рэдакцыйная група не паспела разгледзець і ўлічыць належным чынам, аб чым сёння шкадуеш, калі мусіш затрымлівацца на 13-м, 23-м і некаторых іншых артыкулах.

Ну, ды як кажуць, няма меры дасканаласці. Галоўнае, што Канстытуцыя ёсць. Што яна працуе. Што яна робіць сваю справу. Неяк незаўважна для нас саміх у нашым сённяшнім палітычным лексіконе занялі сваё месца такія словаспалучэнні, як "Канстытуцыйны суд", "канстытуцыйны лад", "канстытуцыйная законнасць". У першым Пасланні Канстытуцыйнага суда, адрасаваным Прэзідэнту і Вярхоўнаму Савету (яно публікавалася ў друку), размова ішла менавіта аб стане канстытуцыйнай законнасці ў краіне. "Канстытуцыйны суд, — гаворыцца ў Пасланні, — бачыць галоўны напрамак дэмакратычных пераўтварэнняў у рэальным забеспячэнні правоў і свабод чалавека, аб'яўленага Канстытуцыяй найвышэйшай каштоўнасцю грамадства і дзяржавы. А гэта магчыма толькі ва ўмовах усталявання вяршэнства права, калі дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёй законаў".

Важкія, вартыя ўвагі словы. Тут мала што можна дадаць. Хіба што вынесены на першую паласу газеты дэвіз "Жыве Беларусь!" дапоўніць словамі: "...як канстытуцыйная, прававая дзяржава!" Ну, і яшчэ, падумаўшы разам з філосафам пра тое, ад чаго можа загінуць рэчаіснасць і што яе можа выратаваць, пра тое, што ёсць Закон з вялікай літары, ва ўсіх яго значэннях і праявах, сфармуляваць у дачыненні да ўсіх нас крэда: "Жыць па Законе!" А гэта, я думаю, амаль тое самае, што жыць па справядлівасці, жыць па праўдзе, жыць па сумленні...

ПА ЧУТКАХ — І НА СПРАВЕ

"Нафтан" на базар не спяшаецца. Яму патрэбен рынак

Сяргей БУТКЕВІЧ

— Ці ведаеце, што наваполацкае аб'яднанне "Нафтан" стала акцыянерным таварыствам і фактычна прададзена Расіі, якая атрымала 51 працэнт яго акцый?

(З размовы ў кулуарах сесіі Вярхоўнага Савета Беларусі.)

Нікому "Нафтан" не прададзены. Гэта немагчыма хаця б ужо таму, што вытворчае аб'яднанне з'яўляецца дзяржаўнай маёмасцю Рэспублікі Беларусь, і любое змяненне ягонага статусу можа зацвердзіць толькі Кабінет Міністраў. А ён такога рашэння не прымаў. Ніякія дакументы аб сумесным выкарыстанні нафтаперапрацоўчых магутнасцей у Наваполацку з Расіяй не падпісваліся. Тым не менш пытанне аб акцыяніраванні "Нафтана" і яго супрацоўніцтве з расійскім прамысловым комплексам не лунае ў паветры, а знаходзіцца ў стане перманентнага абмеркавання.

І гэта зразумела. Флагман айчыннай нафтаперапрацоўкі шчыльна наблізіўся да тупіка. Калі ў 1991 годзе ён атрымліваў па трубаправодзе і пераганяў у паліва 70 тысяч тон нафты штосутачна, то цяпер — у 10 разоў менш. У той жа час колькасць работнікаў, як і раней, складае каля 5 тысяч чалавек, бо такая асаблівасць гэтай вытворчасці: чым менш яна загружана, тым больш сіл патрабуецца для нагляду за абсталяваннем. Як гэта адбіваецца на прадукцыйнасці працы і сабекошце нафтапрадуктаў, тлумачыць не трэба.

"Нафтан" апошнім часам практычна не фінансуецца, а яго прыбытку не хапае нават на папаўненне абаротных сродкаў, якія, з аднаго боку, растуць "дзякуючы" інфляцыі, а з другога — яшчэ хутчэй скарачаюцца за кошт падаражання сыравіны.

Карацей, "Нафтан" стратны і далей так існаваць яму немагчыма.

Ідэя зліцця з акцыянернай кампаніяй "Слаўнафта", прапанаваная рэспубліканскім канцэрнам "Белнафтапрадукт", мякка кажучы, не выклікала ў новапалачан энтузіязму.

— Што такое "Слаўнафта"? Гэта — сімбіёз сярэдняга нафтаздабываючага аб'яднання "Мегіён" у Цюмені і Мазырскага НПЗ, — тлумачыць сітуацыю намеснік генеральнага дырэктара "Нафтана" па эканоміцы Анатоль Юдаеў. — Але нам навошта туды? У нас — выдатнае, велізарнае прадпрыемства, якое стаіць на магутных нафтавых шляхах. Дзеля чаго мы будзем укладваць грошы ў развіццё іншага рэгіёна? Ды і цяперашняя палітыка — эканамічная неразбярыха ў Расіі не гарантуе сумеснай акцыянернай кампаніі бесперабойных паставак сыравіны. Вось мы і не хочам рызыкаваць. Калі ўжо з кім-небудзь і аб'ядноўвацца, то ёсць больш сур'ёзныя партнёры, чым "Мегіён". Яны вядуць перамовы з нашым урадам, зацікаўлены ў перапрацоўцы нафты менавіта ў Наваполацку, разлічваюць на прыбытак, але гатовы інвесціраваць развіццё "Нафтана". У нас ёсць выбар, і мы пастараемся не памыліцца.

Выбар, сапраўды, ёсць. Указ прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Ельцына N 20/23 ад 28 кастрычніка 1994 года прадугледзеў стварэнне больш чым 20 прамыслова-фінансавых груп, у кожную з якіх павінны ўваходзіць каля 20 юрыдычных асоб і 100 тысяч чалавек. Тры такія групы прагнуць ужо сёння супрацоўнічаць на канкрэтнай аснове з нафтахімічным комплексам на Заходняй Дзвіне.

У гарсавеце пазнаёмілі карэспандэнта "Народнай газеты" са складам адной з гэтых індустрыяльных "армій". Вось няпоўны пералік "баявых адзінак": "Хлебапрадукт", "Экспартлес", "Фасфарыт", "Нікель", "Энергія", металургічны камбінат, алюмініевы завод, міжнародная фінансавая кампанія, чыгунка...

Ці трэба баяцца таго, што беларускі нафтагігант трапіць "у палон да расійскага прамыслова-фінансавага монстра"? Мяркую, што не, калі кіравацца разумнай эканамічнай стратэгіяй.

Пошук выгадных форм супрацоўніцтва "Нафтана" і іншых вядучых прадпрыемстваў Наваполацка з нафтапрамыслаўкамі, газаздабытчыкамі, транспартнікамі, прадстаўнікамі іншых гаспадарчых галін Расіі павінен ісці. Важна бачыць мэту: забеспячэнне жыццяздольнасці нашага нафтахімічнага комплексу на карысць краіны, народа.

— А інтарэсы народа не супярэчаць нашым, заводскім, — рашуча заяўляе генеральны дырэктар "Нафтана" Канстанцін Часнавіцкі. — Менавіта таму мы і не кідаемся на злом галавы ў прыватызацыю, тым больш — міжнацыянальную. Я толькі што вярнуўся з Масквы. Вывучаў у суседзяў вопыт хімікаў і нафтаперапрацоўшчыкаў, якія сталі паўтара-два гады назад акцыянерамі. Акрамя хаосу, нічога не ўбачыў. Дарэчы, на Захадзе буйныя кампаніі нашага кшталту на 7—10 год расцягваюць працэс акцыяніравання, каб кіраваць ім, падпарадкоўваць яго логіцы эканамічнай выгады. Расіяне, паспяшаўшыся, наламалі дроў. Навошта ж нам паўтараць чужыя памылкі дзеля моды або чыіх-небудзь вузкаведамасных, а магчыма, і "шкурных" інтарэсаў. Хопіць нам, як юным піянерам, адказваць "Заўсёды гатовы!" на кожную "вышэйстаячую" ідэю, выступаць з "пачынамі".

Зрэшты, першая фаза акцыяніравання на "Нафтане" быццам бы ўжо прайшла. З дапамогай спецыялістаў камітэта "Віцебскаблмаёмасць" асноўныя фонды прадпрыемства былі ацэнены, а дакладней, уцэнены да... смехатворнай лічбы. І небяспечнай, бо пры такім нізкім кошце фонды будзе "з'ядаць" амартызацыя. Затое купіць "Нафтан" у такім разе па кішэні многім...

Вядома ж, акцыяніраванне наваполацкага нафтагіганта так ці інакш непазбежнае. І калі гэта будзе зроблена па-разумнаму, калі ў рэспубліцы створыцца нармальны, цывілізаваны рынак каштоўных папер і там з'явяцца акцыі "Нафтана", не так важна, хто іх купіць — беларус, рускі або рэдакцыя "Народнай газеты".

Але пры сённяшняй эканамічнай сітуацыі, калі ўсе прадпрыемствы — даўжнікі, а ўсе грошы — у банках, менавіта яны, банкі, заграбуць усе акцыі "ўцэненага" "Нафтана" і іншых заводаў, а значыцца — стануць фактычнымі іх гаспадарамі. Як яны будуць кіраваць прамысловасцю — вось пытанне...

У Расіі, па сведчанню К.Часнавіцкага, цяпер ламаюць галаву над тым, як зрабіць, каб фінансы знаходзіліся ў вытворцаў, а не толькі ў банкіраў, якія робяць грошы з грошай за кошт інфляцыі.

"Нафтан" правільна робіць, што не лезе ў ваду, не ведаючы броду. Новапалачане намераны перад тым, як стаць акцыянерным таварыствам, запрасіць для кансультацый экспертаў з айчынных і замежных аўдытарскіх кампаній, патэнцыяльных інвестараў і іншых зацікаўленых і — абавязкова! — не зацікаўленых асоб, каб мець дакладную праграму дзеянняў. І выконваць яе. Вядома, з дазволу ўрада і з "благаслаўлення" Вярхоўнага Савета, які не павінен дапусціць бязглуздага продажу такога індустрыяльнага гіганта, як "Нафтан".

Тайна Щекотовского леса

Не предполагал врач Г.Юрковец из Гомеля, что мартовская прогулка выведет его еще на одну тайну лесов, примыкающих к городу с юга. А наткнулся он на свежие раскопки непонятных захоронений. В шурфах валялись человеческие черепа с пулевыми отверстиями.

— Я обратил внимание, — рассказывает Григорий Викторович, — что в большинстве черепов отверстия были на макушке. Можно предположить, что расстреливали людей стоящими в могилах. Обращает на себя внимание и тот факт, что мародеры, действовавшие в лесу, наверняка знали расположение захоронений.

О своей находке врач сообщил в ОВД Гомельского района.

Чей жизненный путь оборвался в Щекотовском лесу, пока неясно. Не исключено, что там лежат жертвы сталинских репрессий. Одно из таких тайных захоронений по левую сторону от Черниговского шоссе уже известно гомельчанам. Будем надеяться, что полог тайны упадет с могил и в Щекотовском лесу, особенно если помогут этому живые свидетели. Звоните в милицию по телефону 3-47-39 или в гомельский корпункт "Народной газеты" — 55-81-05.

Анатолий ГОТОВЧИЦ.

Сто лет назад

Я была еще молодой...

Ей исполнилось тридцать девять, когда раздались громовые раскаты первой мировой войны, сорок два — в год большевистской революции в России, шестьдесят один — когда Народный фронт пришел к власти.

Жанн Кальман живет во Франции. Двадцать первого февраля ей исполнилось сто двадцать лет. "У меня всего одна морщина, я на ней сижу", — говаривала она, когда была помоложе, лет десять назад.

Мировой рекорд долголетия подтвержден длившимися полтора года генеалогическими изысканиями и проверен десятками строгих анкет, которые доказывают: Жанн Кальман говорит правду. Она действительно видела "чокнутого" (речь идет о Ван Гоге), катаясь как-то на велосипеде (кстати, с велосипедом она рассталась лишь в возрасте ста лет). И ее в самом деле представляли Фредерику Мистралю.

Нотариусу Жанн Кальман явно не повезло: лет сорок назад он купил у нее четырехкомнатную квартиру с правом наследования. Каждый год она не без коварства шлет ему наилучшие пожелания: "Простите, я все еще жива: родители, видно, не схалтурили". Впрочем, добросовестными были и другие предки Жанн Кальман: число девяностолетних в ее генеалогическом древе превышает среднюю величину среди обычных людей.

Между тем у старейшины рода человеческого нет особого рецепта долголетия. Разве что некоторые пристрастия: например, до недавнего времени она курила сигареты, натирает кожу оливковым маслом и считает, что обладает поистине железным желудком. По мнению демографа Мишеля Алара, важную роль в поддержании формы играет ее способность часами вспоминать счастливые эпизоды прошлого. Именно так рекомендуют поступать готовящемуся к соревнованиям спортсмену: усиленно представлять себя победителем. Есть, правда, у Жанн Кальман и еще один секрет: отвратительный характер. Вот как, например, она ответила малышам, пожелавшим узнать, чем она в молодости мыла посуду: "Слюнями, мои крошки"...

Николай АЛЕКСЕЕВ.
По материалам французской прессы.
(МН.)

Хто на свеце самы разумны?

Этнічныя кітайцы — самыя дасціпныя і знаходлівыя людзі на зямлі. Такое меркаванне амерыканца Чарлза Мюрэя, якое ён выклаў у сваёй кнізе "Лякала для важака".

Амаль што 22 гады ўпартых даследаванняў у ЗША, Вялікабрытаніі, Сінгапуры, Ганконгу і Кітаі, уключаючы Тайвань, спатрэбілася аўтару, каб уразіць увесь свет, мякка кажучы, спрэчным вывадам: выхадцы з азіяцкага кантынента, сцвярджае Мюрэй, больш спрытныя, чым еўрапейцы, якія, у сваю чаргу, апярэджваюць па гэтаму паказчыку афрыканцаў.

Беспрэцэдэнтныя для сусветнай антрапалогіі погляды амерыканскага вучонага ўжо знайшлі падтрымку ў Ганконгу ў доктара Джымі Цяна. "Тлумачэння гэтаму феномену пакуль што няма, аднак многія псіхолагі гавораць аб перавазе генетычнай спадчыны, а таксама метадаў выхавання дзяцей у кітайскім грамадстве", — дзеліцца ён сваімі ўражаннямі ад гэтай кнігі. Псіхолаг, вядомы не толькі ў брытанскім анклаве, але і далёка за его межамі, не бачыць у "Лякале для важака" нічога, што напамінала б пра "жоўты расізм".

"Не думаю, што пошукі Мюрэя прывядуць да абвастрэння невырашальных супярэчнасцей. Як правіла, пры змешаных шлюбах, дзе адзін у сям'і — еўрапеец, а другі — кітаец, іх адносіны значна больш гармонічныя, чым, скажам, у "чорна-белай" сям'і", — лічыць Цян.

Павел СПІРЫН

ЗАМЕЖЖА

*ІТАР-ТАСС * ІНТЭРФАКС * НАРОДНАЯ ГАЗЕТА*

Вкратце

Космический корабль "Союз ТМ-21" с международным экипажем на борту в четверг в 10.46 по московскому времени в автоматическом режиме состыковался с орбитальной станцией "Мир", на которой работают трое российских космонавтов.

В состав экипажа "Союз ТМ-21", который будет работать на орбите 80 суток, входят американец Норман Тагард и два россиянина — командир Владимир Дежуров и бортинженер Геннадий Стрекалов.

❑

23 активиста шахтерских профсоюзов Воркуты начали утром 16 марта голодовку протеста.

Они требуют погашения финансовой задолженности правительства России и приезда в Воркуту полномочной правительственной комиссии во главе с первым вице-премьером Анатолием Чубайсом.

❑

Руководитель пресс-центра ВМФ России Александр Веледеев категорически опроверг информацию международной экологической организации "Беллуна" о якобы имевшем место исчезновении российской атомной подводной лодки типа "Тайфун", которая 16 февраля отправилась в 75-суточное автономное плавание в Баренцевом море.

❑

Украинский транспортный самолет Ан-26 из Кировограда потерпел катастрофу 16 марта близ населенного пункта Оссора на Камчатке.

Погибли 6 членов экипажа. Еще один летчик, а также два человека, сопровождавшие груз, доставлены в больницу с травмами различной степени тяжести.

❑

Президент Армении Левон Тер-Петросян прибыл в четверг в Москву, где он и президент России Борис Ельцин подпишут российско-армянский Договор о военной базе в Армении.

Он предусматривает создание российской военной базы в городе Гюмри на севере Армении.

❑

22 депутата бывшего казахстанского парламента продолжают голодовку в здании парламента в Алма-Ате.

По решению Верховного Совета депутаты получали ежемесячно 1,5 оклада казахстанского министра, каждый из них имел персональную машину, а многие получили полностью меблированные служебные квартиры.

❑

152 пациента поступили в госпиталь "Защита" и другие лечебные учреждения Минздрава РФ, расположенные в Чечне и прилегающих территориях, за последние сутки.

❑

Разыгравшаяся на Каспийском побережье Дагестана и Калмыкии стихия наносит серьезный экономический ущерб хозяйству двух республик.

Из-за непрекращающихся сильных ветров возникающая нагонная волна заливает морской водой прибрежные районы.

Чарговая ахвяра мафіі?

Сёння Масква хавае новую ахвяру заказнога забойства. На гэты раз ад рукі бандыта загінуў саракасямігадовы генеральны дырэктар акцыянернага таварыства "Інтэратлантык", прэзідэнт расійскага Саюза прадпрымальнікаў Алег Звераў.

Ён таксама быў застрэлены вечарам у пад'ездзе свайго дома. Крывавая акцыя вельмі падобна на расправу з Уладам Лісцьевым... Няўжо бандыт зноў не будзе знойдзены? Ва ўсякім разе, за апошнія трое сутак на след кілера выйсці не ўдалося.

Што ж датычыцца ходу расследавання забойства вядомага журналіста, то тут, мякка кажучы, атрымаўся сорам.

Арыентуючыся на фотаробаты западозраных у злачынстве, за два тыдні міліцыя затрымала больш як трыццаць чалавек. Двое з іх у дзень забойства Лісцьева сапраўды знаходзіліся ў яго доме на Новакузнецкай. Але яны былі там па рамонтных справах. Пакуль брыгадзір узгадняў дэталі рамонту кватэры з жонкай Уладa, двое яго памагатых "прахалоджваліся" на лесвічнай пляцоўцы пад'езда, дзе праз некалькі гадзін прагучалі выстралы бандыта. Знешні выгляд рабочых і быў "зафіксаваны" жыхарамі дома, а затым па іх расказах склалі фотаробаты... Аднак пасля дасканалай праверкі алібі затрыманыя міліцыяй рамонтнікі былі выпушчаны з кутузкі.

Як стала вядома, цяпер міліцыя не мае ніводнай канкрэтнай зачэпкі, каб выйсці на сапраўдных злачынцаў. А мафія працягвае спланаваны адстрэл найбольш здольных расійскіх арганізатараў рыначнай эканомікі.

Леанід ФАДЗЕЕЎ,
уласны карэспандэнт "Народнай газеты" ў Маскве.

Вместо телерецензии

102-й выход "Силача". В эфир

Иосиф КАЛЮТА

"Выходят на арену силачи..." Помните? Многие, конечно же, помнят, что именно с этой песней об Арлекино восходила на эстраде звезда Аллы Пугачевой. Силачи в спортивном клубе "Силач" Белорусского телевидения — это уже иная эпоха, связанная с творчеством спортивного журналиста Владимира Довженко, который по праву считается отцом-основателем авторской программы.

В прошлое воскресенье (а таких "силовых воскресений" было уже 101) телезрители с повышенным интересом наблюдали за 102-м выходом "Силача" в эфир. А подогревало этот интерес ожидание очередных сюрпризов. Сюрпризы были. И еще какие!

Впервые телестудия стала ареной финальных поединков международного турнира, проведенного под патронажем Белорусской федерации каратэ-до шотокан и минской фирмы "Кристмасс", больше известной в кругах телезрителей-покупателей нашей республики как поставщик цитрусовых. Потому и нарекли главный приз тоже необычно — "Апельсиновый кубок". И победителей, и призеров в ката и кумитэ среди мужчин и женщин, приехавших в Минск из России, Грузии, Армении, Литвы и Македонии, а также каратистов Беларуси ждали традиционные дипломы и нетрадиционные корзины не с бутафорскими, а с настоящими экзотическими призами — солнечными плодами из заморских стран.

Дважды появлялся на манеже (простите, в кадре) многократный рекордсмен и победитель чемпионатов по гиревому спорту сам президент Международного клуба необычных рекордсменов минчанин Вячеслав Хоронеко, чьи поистине уникальные достижения заслуживают строки в Книге рекордов Гиннесса. Появлялся Вячеслав дважды и дважды (!) удивлял — установил еще два рекорда, доказав себе и нам, телезрителям, что возможности человека беспредельны...

И наконец, в программе "Силач" довелось увидеть настоящих силачей — стокилограммовых гигантов сумо из Страны Восходящего Солнца. Правда, познакомил с этим воинским искусством, зародившимся в далекой Японии в далеком 642 (!) году, всего только дивный видеоролик. Но кто знает, может, создатели программы при содействии генерального директора трастовой компании "Сэкай" Валерия Буяка в недалеком будущем преподнесут поклонникам "Силача" и "живое воинское искусство"...

60 минут прямого эфира телеклуба "Силач" промелькнули, как одно мгновенье. Признаюсь: я был уверен, что застану автора и ведущего этой программы Владимира Довженко "выжатым лимоном". Я ошибся, однако. Выйдя из "кадра", а потом и из телестудии, Володя пребывал в отменной спортивной форме, каламбурил, будто и не существовало этих шестидесяти наэлектризованных минут прямого эфира.

— Володя, наверное, творить в прямом эфире легко и просто, если носишь такую известную в мире кино фамилию — Довженко?

— Спасибо за интересный вопрос, — с ходу ответил Володя. — Знаете, в творческих поисках мне то и дело норовят подсобить здоровый оптимизм и мой неизменный соавтор по имени "Силач". А если серьезно, то ни к киношной династии Довженко, ни к самой киностудии имени Довженко я отношения не имею. Правда, в среде людей творческих родня у меня есть. В том числе и среди редакционного персонала "Народной газеты"...

— Спасибо за интересный ответ, Володя...

Тэатры

16—17 сакавіка
Пачатак у 19.00

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ Я.КУПАЛЫ

16 сакавіка — **"Паўлінка"**, у 19.30 на малой сцэне — **"Добрай ночы, мама!"**,
17 сакавіка — **"Гаральд і Мод"**.
Заказ білетаў і даведкі па тэл: 27-17-17.

ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

16 сакавіка — **"Дзікае паляванне караля Стаха" (опера)**,
17 сакавіка — **"Лебядзінае возера" (балет)**.

СВЕТ В ОКНЕ

Выпуск 6 (105)

Простые истины

"О счастье мы всегда лишь вспоминаем..."

Лилия КАЗАЧЕНКО

Застолье было шумным. Праздновали день рождения хозяйки — милой и обаятельной женщины.

Повеселевшие гости в тот вечер много говорили о счастье. Они наперебой высказывали свои мнения. Шутили, смеялись и спорили. Много ли, мол, человеку для счастья надо?

— Счастье — это сама жизнь, а жизнь там, где красота и любовь, — уверенно утверждал приятной внешности мужчина.

— А труд? А творчество? Разве они не доставляют человеку удовольствия? Все радости жизни коротки, кроме одной — радости труда, — возразил ему сосед.

— Только праведники счастливы своим внутренним покоем, — тихо и задумчиво обронила приехавшая из деревни гостья.

Добродушный весельчак-тамада всякий раз, поднимая бокал, советовал:

— Семейное счастье надо принимать небольшими дозами, осторожно, как шампанское, иначе оно быстро расплескается.

Женщины дружно протестовали. А одна из них запальчиво бросила:

— Счастье — это сугубо личное состояние, и приходит оно к тому, кто его жаждет, ищет, а не ждет.

Пожилая дама, вздохнув, заметила:

— Мы почему-то ценим только то, что теряем. Счастье незаметно, когда оно есть. Несчастье же напоминает о себе постоянно.

Кто-то процитировал Бунина:

О счастье мы всегда лишь вспоминаем.
А счастье всюду. Может быть, оно
Вот этот сад осенний за сараем
И чистый воздух, льющийся в окно...

Не участвовал в разговоре только один мужчина лет пятидесяти. Он раньше других гостей пришел в этот дом. Спокойный и сдержанный, он словно отдыхал, "отводил" душу. Может быть, этот вечер подарил ему немножко уюта, тепла, благожелательности.

Уходил молчаливый гость последним. Казалось, не хотел покидать эту милую семью, этот мирный, гостеприимный дом. Уже одетый, надолго задержался в прихожей, прощаясь с хозяевами. А когда именинница, смеясь, спросила его о счастье, он, смущенно улыбаясь, тихо, почти шепотом ответил ей:

— Счастье? Это ... ну, когда с удовольствием идешь домой.

Сказал и вежливо откланялся...

С днем рождения, Лилия Павловна!

❑

Імгненне і вечнасць

Сакавіцкі настрой.
Фота Юрыя ЯКШУКА.

❑

Рецензия: 27 строк

Прислушайтесь, как тревожно гудят рельсы...

У Владимира Борисенко — свое, особое, особенное поэтическое восприятие нашего странного мира.

Энергичные и порой резковатые стихи полностью совпадают, видимо, с личным отношением автора ко всему тому, что рядом с нами, вокруг нас. Это поэт думающий, ищущий, искренний, беспокойный.

В наше бедламное время Владимир Борисенко находит точные и емкие слова о необходимости бережного отношения к человеческому достоинству, о вере и верности, об ответственности каждого из нас перед собой, окружающими людьми и Богом.

Первый сборник стихов Владимира Борисенко "Рельсы судьбы" вышел в разгар его и наших поисков, тревог и надежд...

А.Ю.

"Охладит все мудрая земля..."

Владимир БОРИСЕНКО

В пестром мире, большом
и загадочном,
мчит наш поезд по рельсам
судьбы.
Мы — туннель на пути
перевалочном:
сочетание света и тьмы.

❑

Мы не усвоили уроки,
что преподали лжепророки.
Сегодня истины пустые
нам повторяют лжесвятые.

❑

Жизнь разбив на периода два,
я надежды на оба лелею.
Только кажется мне,
что едва
Даже первый осилить сумею.

❑

Неужто и Кедров соврет,
поэт двадцать первого века,
и ложь никогда не умрет,
вселившись в раба-
человека?

❑

Свет борьбы
колется, кровит, плодит
незрячих,
тьму кликуш и стаю
воронья.
Сколько б ни было
средь нас голов горячих —
охладит все мудрая земля.

Переписка

Как доктор Третьяк разделу "Свет к окне" помог

У меня есть основание думать, что читатели "Народной газеты" в целом и раздела "Свет в окне" в частности — самые внимательные читатели в Беларуси.

Стоило задержаться пятому в нынешнем году выпуску моего раздела — и раздались телефонные звонки, поступили вопросы по почте: а почему? что случилось?

Ничего такого уж необычного не произошло, дорогие читатели.

Ведущий раздела "Свет в окне" две недели провел в лоротделении 4-й минской больницы. Спасибо молодому, но весьма опытному врачу Третьяку Александру Владимировичу — он от души постарался, чтобы я как можно быстрее вернулся домой, к своим делам. Спасибо!

И теперь, уважаемые читатели, вы будете видеть "Свет в окне", как и прежде, в первый и третий четверг месяца. Иногда и в пятый четверг, когда он есть в календаре.

Давайте пожелаем друг другу благополучия, давайте постараемся не болеть.

До новых встреч!

Андрей ЮДЧИЦ, ведущий раздела "Свет в окне". Тел. 68-26-78.

ЗАКОН И Я

Раздел ведет доктор юридических наук, профессор Василий Федорович ЧИГИР

Все можно. Но только по правилам

Т.П.Ткач спрашивает: как можно использовать именные приватизационные чеки "Жилье" для приобретения жилья в домах ЖСК и теми гражданами, которые строят индивидуальные жилые дома. Индексируются ли эти чеки?

Ответ на эти вопросы содержится в Положении об обращении именных приватизационных чеков "Жилье". Это Положение утверждено приказом министра жилищно-коммунального хозяйства Республики Беларусь от 18 декабря 1992 г. N 80 по согласованию с Минфином, Сбербанком, Госкомимуществом и Гознаком Республики Беларусь.

Прежде всего отметим, что гражданам, нуждающимся в улучшении жилищных условий на 1 января 1992 г. и получающим жилые помещения в домах государственного и общественного жилищного фонда, домах жилищных и жилищно-строительных кооперативов, введенных в эксплуатацию после 1 января 1992 года, при приватизации ими жилья размер жилищной квоты подлежит индексации с учетом роста стоимости строительства жилья по сравнению с его стоимостью на 31 декабря 1991 года и моментом введения дома в эксплуатацию. Жилищные квоты граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий на 1 января 1992 года, также подлежат индексации, если они начали индивидуальное жилищное строительство после 1 января 1992 года. Их квоты индексируются с учетом стоимости строительства жилья по сравнению с его стоимостью на 31 декабря 1991 года и моментом начала строительства.

Для использования именных приватизационных чеков "Жилье" с целью уплаты паевого взноса, за исключением первоначального, в жилищном и жилищно-строительном кооперативах, финансирования строительства жилого дома при индивидуальной застройке или квартиры в доме коллектива индивидуальных застройщиков гражданин должен подать письменное заявление в исполнительный комитет местного Совета депутатов. К этому заявлению прилагаются документы, подтверждающие их целевое использование. На основе этих документов исполком местного Совета депутатов принимает соответствующее решение о перечислении средств на счет получателя (соответствующего кооператива либо подрядной организации, осуществляющей строительство). После принятия решения именные приватизационные чеки "Жилье" на соответствующую сумму изымаются, погашаются штампом "Погашено", а их владельцу выдается документ, подтверждающий, на какую сумму изъяты чеки.

Копия принятого решения с ходатайством и реквизитами получателя представляется в облисполком, Минский горисполком для перечисления денег на счет получателя.

В отдельных случаях исполком районного, городского, районного в городе Совета депутатов может принять решение о перечислении средств на счет владельца именных приватизационных чеков "Жилье" в учреждении Сберегательного банка при ведении индивидуального жилищного строительства хозяйственным способом.

Гражданин может использовать именные приватизационные чеки "Жилье" для приватизации занимаемого им жилого помещения либо погашения стоимости жилого помещения, приобретенного в рассрочку до 1 июля 1992 года. В таких случаях исполнительный комитет местного Совета депутатов, предприятие, объединение, организация на основании заявления владельца чеков засчитывает их сумму (часть суммы) в стоимость жилого помещения либо в счет непогашенной суммы задолженности, изымает чеки (часть чеков) и погашает их штампом "Погашено". При необходимости гражданин представляет в исполком местного Совета депутатов, предприятие, объединение, организацию другое обязательство по погашению в течение установленного срока оставшейся суммы задолженности.

ПРАГРАМА ТЭЛЕПЕРАДАЧ

Пятніца, 17 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

13.25 "Подых навальніцы". 2-я серыя.
14.25 "Маіх радкоў няма без Беларусі..." Творчы вечар паэтэсы Валянціны Аколавай.
17.30 "Гора ад розуму" ў Альтэрнатыўным.
18.00 Навіны (з сурдаперакладам).
18.10 "Мастак Мікалай Селяшчук", "Неправінцыянальная правінцыя". Дак. фільмы.
18.45 Радавод.
19.15 Да 50-годдзя Перамогі. Франтавы альбом.
19.20 Дыялогі аб спорце.
19.40 "Тэлесябрына".
20.00 Фінансавы час.
20.15 "Васьміножкі". Мультфільм.
20.25 Вясёлы уік-энд.
20.36 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Студыя "Палітыка".
21.55 Кліп-канцэрт.
22.10 "Тры крымінальныя гісторыі". "Віла Мальтраверсі". Частка 2-я.
23.05 Навіны.
23.25 Шоу-прагноз.
23.30 Эканамікст.
23.40 Бон тон.
0.05 Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

9.50, 10.50, 14.50, 17.50, 22.50 Навіны.
14.40 Дазвольце прадставіцца.
15.00 Фільм — дзецям. "Як мы шукалі Цішку".
16.00 Рок-урок.
16.20 Дзень добры!
16.50 Свет сёння.
17.00 Чалавек і закон.
17.30 У гэтыя дні 50 гадоў таму.
18.00 Бамонд.
18.20 "Дзікая Роза".
18.50 Поле цудаў.
19.40 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Чалавек тыдня.
21.00 Маст. фільм "Вялікія дэтэктывы". "Шэсць мерцвякоў".
22.10 "Погляд" з А. Любімавым.
23.00 Музагляд.
23.40 Прэс-экспрэс.
23.50 Баль алімпійцаў.

Канал "Расія"

11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
15.05 Там-там навіны.
15.20 Свята кожны дзень.
15.30 "Кенгуру".
16.05 "Карэльскі перашыек".
16.45 У гэты дзень...
16.50 "Не крычы, ваўкі". Маст. фільм.
18.40 Гарачая дзесятка.
19.25 Падрабязнасці.
19.35 "Санта-Барбара".
20.30 Я — лідэр.
20.55 Ніхто не забыты.
21.05 "Пацалунак у дыяфрагму".
22.30 Рака часу.
22.40 Аўтаімгненне.
22.45 Лыжны спорт. Чэмпіянат свету.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інформ ТБ.
14.45, 17.55 Музычны момант.
14.15 "Музыка шкла". Тэлефільм.
14.50 "Мянялы". Маст. фільм.
16.20 Чароўная лінія.
16.40 "Боска ў Багдадзе". Мультфільм.
16.50 Тры колы, фаліянт і...
17.10 "Душа ў запаветнай ліры". Тэлефільм.
18.00 Храм.
18.50 Спорт.
19.05 Тэлебліц.
19.10 Вялікі фестываль.
19.25 "Фільмаскоп". Памяці актрысы Зейнаб Бацвадзе.
19.45 "Скарб". Маст. фільм.
21.10 Тэлемагазін.
21.20 Тэлеслужба бяспекі.
21.45 Спартыўныя навіны.
21.55 Гараскоп.
22.10 "Шалёны сабака Морган". Маст. фільм (ЗША).
23.50 Тэніс. "Кубак Санкт-Пецярбурга".

НТБ

17.00 Мультфільмы.
17.30 Цудоўная сямёрка.
18.00 Сёння.
18.35 Футбольны клуб.
19.25 СССР пры М. Хрушчове.
19.40 Кіно 80-х. "Каталажка".
21.00, 23.00 Сёння.
21.35 "Паліцыя Маямі. Аддзел нораваў".
22.30 Часінка.
23.15 Свет кіно. "Спакушаная і пакінутая" (Італія).

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам невялікі снег. Тэмпература паветра ў Магілёве, Віцебску — каля нуля, Гомелі і Мінску — 0—2, Гродне — 1—3, Брэсце — 2—4 градусы цяпла. У наступныя двое сутак часам ападкі, слабы галалёд, уначы — ад мінус 3 да плюс 2, удзень — 1—6 градусаў цяпла.

Астранамічны каляндар — 17.03

Узыход і заход сонца: Мінск — 6.21, 18.16; Магілёў — 6.11, 18.06; Віцебск — 6.10, 18.05; Гомель — 6.04, 18.05; Гродна — 6.33, 18.33; Брэст — 6.36, 18.32.

Даўжыня дня ў Мінску — 11 гадзін 55 мінут.

Поўня — у 3 гадзіны 26 мінут.

Народная Газета

Даведкі па тэл.: 68-28-70, 68-25-59.
Рэкламнае бюро — тэл. (0172) 68-28-11, тэл./факс (0172) 68-25-29, 68-25-28.

Адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Індэкс 63868

Заснавальнік — Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.
Адрас: Мінск, вул. К. Маркса, 38.
Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.
Падпісана ў друк у 19.10. Зак. № 561.
Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку". Адрас: Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Спосаб друку — афсетны, фармат А-2
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ